नक्षत्राणि ग्रहाश्चैव दिशोऽथ विदिशस्तथा । विश्वमूर्त्तिरमेयात्मा भगवानमरद्युतिः ।
एकधा च द्विधा चैव बहुधा च स एव हि । तथा सहस्रधा चैव तथा शतसहस्रशः । ७५०
ईदृशः स महादेवो भूमः स भगवानजः । न हि शक्या गुणा वक्तुमपि वर्षशतैरपि ।

इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्व्वणि आनुशासनिके पर्व्वणि ईश्वरप्रशंसायां एकषष्ट्यधिकशततोऽध्यायः ॥ १६० ॥

॥ वासुदेव उवाच ॥ युधिष्ठिर महाबाहो महाभाग्यं महात्मनः । रुद्राय बहुरूपाय बहुनाम्ने निबोध मे ।
वदन्त्यग्निं महादेवं तथा स्थाणुं महेश्वरं । एकाक्षं त्र्यम्बकञ्चैव विश्वरूपं शिवन्तथा ।
द्वे तनू तस्य देवस्य वेदज्ञा ब्राह्मणा विदुः । घोरामन्यां शिवामन्यां ते तनू बहुधा पुनः ।
उग्रा घोरा तनुर्या सा सोऽग्निर्विद्युत् स भास्करः । शिवा सौम्या च या तस्य धर्म्मस्तापोऽथ चन्द्रमाः । ७५५
आत्मनोऽर्द्धन्तु तस्याग्निः सोमोऽर्द्धं पुनरुच्यते । ब्रह्मचर्य्यं चरत्येका शिवा याऽस्य तनुस्तथा ।
याऽस्य घोरतमा मूर्त्तिर्जगत् संहरते तदा । ईश्वरत्वान्महत्वाच्च महेश्वर इति स्मृतः ।
यन्निर्दहति यत्तीक्ष्णो यदुग्रो यत्प्रतापवान् । मांसशोणितमज्जादो यत्ततो रुद्र उच्यते ।
देवानां सुमहान् यच्च यच्चास्य विषयो महान् । यच्च विश्वं महत् पाति महादेवस्ततः स्मृतः ।
धूम्ररूपञ्च यत्तस्य धूर्ज्जटीत्यत उच्यते । स मेधयति यन्नित्यं सर्व्वान् वै सर्व्वकर्म्मभिः । ७६०
मनुष्याञ्छिवमन्विच्छंस्तस्मादेव शिवः स्मृतः । दहत्यूर्द्ध्वं स्थितो यच्च प्राणान्नृणां शिरश्च यत् ।
शिरलिङ्गञ्च यन्नित्यं तस्मात् स्थाणुरिति स्मृतः । यदस्य बहुधा रूपं भूतं भव्यं भवत्तदा ।
स्थावरं जङ्गमञ्चैव बहुरूपस्ततः स्मृतः । विश्वेदेवाश्च यत्तस्मिन् विश्वरूपस्ततः स्मृतः ।
सहस्राक्षोऽयुताक्षो वा सर्व्वतोऽक्षिमयोऽपि च । चक्षुषः प्रभवत्तेजो नास्यन्तो यस्य चक्षुषां ।
सर्व्वया यत् पशून् पाति तैश्च यद्रमते सह । तेषामधिपतिर्यच्च तस्मात् पशुपतिः स्मृतः । ७६५
नित्यञ्च ब्रह्मचर्य्येण लिङ्गमस्य यदा स्थितं । महयन्त्यस्य लोकाश्च प्रियं ह्येतन्महात्मनः ।
विग्रहं पूजयेद्यो वै लिङ्गं वाऽपि महात्मनः । लिङ्गपूजयिता नित्यं महतीं श्रियमश्नुते ।
ऋषयश्चापि देवाश्च गन्धर्व्वाप्सरसस्तथा । लिङ्गमेवार्च्चयन्ति स्म यत्तदूर्द्ध्वं समास्थितं ।
पूज्यमाने सदा तस्मिन् मोदते स महेश्वरः । सुखं ददाति प्रीतात्मा भक्तानां भक्तवत्सलः ।
एष एव श्मशानेषु देवो वसति निर्द्दहन् । यजन्ते ये जनास्तत्र वीरस्थाननिषेविणः । ७७०
विषयस्थः शरीरेषु स मृत्युः प्राणिनामिह । स च वायुः शरीरेषु प्राणापानः शरीरिणां ।
तस्य रूपाणि घोराणि दीप्तानि च बहूनि च । लोके यान्यस्य पूज्यन्ते विप्रास्तानि विदुर्बुधाः ।
नामधेयानि देवेषु ब्रह्मन्यस्य यथार्थवत् । निरुच्यन्ते बहुत्वाच्च कर्म्मभिश्चरितैस्तथा ।
वेदे चास्य विदुर्विप्राः शतरुद्रियमुत्तमं । व्यासेनोक्तञ्च यच्चापि श्रवस्थाने महात्मनः ।
प्रदाता सर्व्वलोकानां विश्वं वाऽप्युच्यते महत् । ज्येष्ठभूतं वदन्त्येनं ब्राह्मणा ऋषयोऽपरे । ७८५
प्रथमो ह्येष देवानां मुखादग्निमजीजनत् । ग्रहैर्बहुविधैः प्राणान् संरुद्धानुत्सृजत्यपि ।
विमुञ्चति न पुण्यात्मा शरण्यः शरणागतान् । आयुरारोग्यमैश्वर्य्यं वित्तं कामांश्च पुष्कलान् ।